

KERK IN MOKUM

BLAD VOOR KERK EN SAMENLEVING | PROTESTANTSE KERK AMSTERDAM | FEBRUARI 2022

Engel
van
Amsterdam

3

Kerk en jongeren

4

Hart&ziel

Niemand
oordeelde

12

'Wees niet zo bang voor religie!'

Lijsttrekker ChristenUnie wil prikkelen

Hij typeert zichzelf desgevraagd als jong, dynamisch en een beetje een lefgozer. Gerjan van den Heuvel, gemeenteraadslid en lijsttrekker bij de komende gemeenteraadsverkiezingen voor de ChristenUnie, zit niet in de politiek om vrienden te maken. 'Ik ben niet bang om mijn mond open te doen, laat me niet snel terugschrikken. Dat betekent dat je in de politiek soms tegen de stroom in gaat.'

Wilfred Scholten

Hij zit er relaxed bij. Hoody, driedagenbaardje en open oogopslag. Gewoon een *millennial* van 26 jaar. Niet meteen een doorsnee-type CU-volksvertegenwoordiger. Terwijl hij toch geboren is in IJsselmuiden, vlak bij Kampen, op de *Bible belt*. In het reformatorische gezin waarin hij opgroeide was geen televisie, er werd twee keer per zondag naar de kerk gegaan en zo waren er meer klassieke opvattingen die Gerjan overigens niet allemaal verwierpt. Maar hij ergerde zich aan het 'Calimero-effect' bij veel christenen. 'Ik had al jong zoiets van: laat maar zien waar je voor staat! Iedereen heeft een verhaal dat er mag zijn. Ga het gesprek aan, juist waar het schuurt.' Hij koos er bewust voor om te gaan studeren in een grote stad. Het werd Amsterdam. 'Je kunt in je eigen refo-bubbel blijven hangen. In de stad kan dat niet. Je komt met allerlei mensen en groepen in aanraking. Je zoekt niet steeds het verschil op, maar doet mee aan het maatschappelijke leven, net als iedereen.'

Jonge,
dynamische
lefgozer

Gerjan studeerde eerst economie aan de VU maar vond het teveel een studie over cijfers, zonder veel inhoud. Hij stapte daarom over naar bestuurskunde en werd lid van studentenvereniging CSFR. Zo rolde hij de ChristenUnie in. Ook daar kon hij zijn neiging om 'te prikkelen, maar niet te provoceren' goed

kwijt. De student schreef zijn bachelor scriptie voor het Tweede Kamerlid Eppo Bruins over vrijheid van onderwijs. Een gevoelig onderwerp, omdat het bijzonder (christelijk) onderwijs momenteel bij veel partijen onder vuur ligt. 'Ik vind het juist iets goeds dat we moeten beschermen. Daarom poneerde ik de stelling: het onderwijs zou een stuk beter worden met alleen bijzonder onderwijs.' Hij grijnst: 'Lekker uitdagend.'

Geliefd

Gerjan van den Heuvel is lid van de Noorderkerk. Hij deed er ook belijdenis van zijn geloof. Het gaf hem rust en stabiliteit. 'Het geloof is een richtpunt buiten mezelf. Ik hoef daardoor niet steeds met mezelf bezig te zijn. Het geeft me een zekere onafhankelijkheid. Ik hoef me niet steeds af te vragen of ik het wel goed genoeg doe, of ik wel ver genoeg ben in mijn loopbaan. Ik zie leeftijdgenoten erg tobben over hun identiteit. Het geloof geeft mij richting en invulling. Zekerheid.' Dat hij voor christelijke politiek koos, ligt in het verlengde hiervan. 'Ieder mens is geliefd en ieder mens behoort een goed leven te hebben. Dat lukt natuurlijk niet altijd. In de Bergrede van Jezus staat vrij concreet wat ons te doen staat. Waarom vallen mensen tussen wal en schip? Hoe zorgen we ervoor dat we daarover aan de bel trekken? Dat is niet alleen een taak van de kerk en de diaconie, maar ook van de politiek. Sterker nog, als je daarin politieke keuzes maakt, hoef je niet te dweilen met de kraan open.' Hij komt uit een omgeving waar voornamelijk op de SGP werd gestemd. Op de website van de ChristenUnie staat waarom Gerjan zich juist tot die partij aangetrokken voelt: 'Alle bevolkingsgroepen, religieus of niet, mogen meedoen in de Amsterdamse samenleving.' Het lijkt een open deur, dat willen toch zo'n beetje alle politieke partijen? 'Prima als dat zo is. Maar ik leg de nadruk op het woord

Gerjan van den Heuvel, gemeenteraadslid en lijsttrekker bij de gemeenteraadsverkiezingen voor de ChristenUnie.

religieus. Amsterdam vindt zichzelf een seculiere stad. Geloven doe je maar achter de voordeur. Die trend, die sfeer, daar wil ik me tegen uitspreken. Als CU vinden we dat alle bevolkingsgroepen, juist ook de religieuze, mogen meedoen in de samenleving.'

Migrantenkerken

De CU heeft bij de verkiezingen in 2018 voor het eerst een zetel in de gemeenteraad bemachtigd. Ook het CDA heeft slechts een zetel. Kunnen christenen in de politiek wel een verschil maken in Mokum? 'Ik denk het wel', zegt Gerjan.

'Christenen doen echt heel veel in deze stad. Zoals de Protestantse Diaconie Amsterdam, waar we echt trots op mogen zijn. Ook als protestantse kerk spreken we ons sociaal maatschappelijk uit.

Lees verder op pagina 2

Thema:
Kiezen

Keuzes maken

Complexe dilemma's vragen erom geleefd te worden

Rosaliene Israël

Voor de kledingkast, achter de laptop, in de keuken en met de afstandsbediening in de hand: voortdurend maken we keuzes. Maar echt bewust worden we ons er meestal pas van in complexere situaties, wanneer er iets op het spel staat of het welzijn van anderen ermee gemoeid gaat. Zoals bij keuzes rond studie, werk of je woonplek, of in de liefde.

De verstreckende gevolgen van ons doen of juist laten maken dat het semi-automatische keuzeproces stukt. We worden heen en weer geslingerd tussen verschillende handelingsopties en maken in ons hoofd lijstjes met plussen, minnen en wat-als. Nog zwaarwegender zijn keuzes die we maken wanneer we ons in een crisis bevinden of aan de grens van leven en dood. Zie dan maar eens rustig en weloverwogen te kiezen...

Ds. Rosaliene Israël is scriba van de Protestantse Kerk Amsterdam.

Nieuwe levensmoed

Een van de moeilijkste keuzes waar ik de afgelopen jaren voor gestaan heb, was: 'Kan ik in de leefgemeenschap waarin ik woon, blijven of moet ik gaan en daarmee mijn levensdoel en een belofte die ik aan God en anderen gedaan heb, loslaten?' Hoewel het een verschrikkelijke keuze was - die anderen meer dan raakte en mijn kinderen hun veilige thuis ontnam - heb ik er een aantal waardevolle lessen door geleerd.

Ondragelijke spanning

Het liefst wilde ik er vanaf: het ongemak, de onzekerheid, de ondraaglijke spanning. Maar voor moeilijke kwesties zijn zelden kant-en-klare oplossingen; complexe dilemma's vragen erom geleefd te worden. In zijn *Brieven aan een jonge dichter* raadt Rainer Maria Rilke dan ook de jonge dichter aan de vragen zelf lief te hebben 'als niet toegankelijke kamers en als boeken die in een volkomen onbekende taal geschreven zijn'. Dat leven van de vragen bleek verre van gemakkelijk... Van het uithouden met de onrust die open

einden met zich meebrengen, heb ik geleerd hoe waar de stelling van Merlijn Twaalfhoven is dat onze tijd vraagt om wat hij 'onzekerheidsvaardigheid' noemt (*Het is aan ons*, 2020, 108). Een eigenschap die hij toeschrijft aan de *mindset* van de kunstenaar. Verwondering, schoonheid en ruimte voor verbeelding ontstaan als we gebaande paden en ingesleten patronen loslaten en een nieuw terrein verkennen. Onzekerheidsvaardig word je als je getrouwd raakt met onvoorspelbare en grillige invloeden en leert navigeren in woelig water.

God is erbij

Een christelijke praktijk die hier wat mij betreft verwant aan is, is wat Ignatius van Loyola, stichter van de jezuïeten, 'geestelijke onderscheiding' noemt. Nikolaas Sintobin, de in Amsterdam gevestigde jezuïet en internetpastor, schreef er recent een boek over (*Vertrouw op je gevoel*, 2021). Ook hij beschrijft het keuzeproces met een zeilmetafoor: Onderscheiden is als varen met een zeilboot op een groot water bij stevige wind (2021, 75). Het succes van de onderneming wordt bepaald door het samenspel van de

wind (je diepste verlangen), de zeiler (je verstand) en het roer (je vermogen om besluiten te nemen). Wat me aanspreekt aan de methode van geestelijke onderscheiding is dat je dit niet in je eentje hoeft te doen. Met een geestelijk begeleider ga je als individu (stel of groep kan ook) een traject aan, waarin je een vraag of een levensthema centraal stelt. Vertrekpunt is de overtuiging dat God hier en nu op ons betrokken is en wil delen in wat Hij is: leven en liefde.

Dat die liefde bovendien onze diepste kern is, die we kunnen ervaren als we ons voor God openen. Onderscheiding leert je vreugde, hoop en vertrouwen op het spoor te komen als tekenen van je verbondenheid met die kern. En omgekeerd: leegte, ergernis of boosheid bij het ontbreken ervan.

Vreugde, hoop en vertrouwen

Tijdens een geestelijk onderscheidingstraject na mijn vertrek uit de leefgemeenschap, vroeg mijn begeleider mij me in te leven in de tekst van Marcus 6, 30-32, waarin Jezus met de leerlingen naar een eenzame, stille plaats gaat, zodat ze alleen kunnen zijn en een tijdje uit kunnen rusten. Door de geestelijke verbeelding dat ik daar, op een rustige plek in de buurt van Jezus tot rust mocht komen, kwam ik niet alleen het diepe verdriet op het spoor dat met mijn keuze om te vertrekken gepaard ging. Ook realiseerde ik me dat mijn verhaal naast verlies van heel veel wat me lief was, ook een verhaal is van het hervinden van levensmoed en een thuis dat uiteindelijk meer behelst dan een concrete plek gevormd door stenen.

Lijsttrekker ChristenUnie wil prikkelen met lef

Vervolg van pagina 1

Maar er zijn veel meer geloofsgemeenschappen die zich inzetten voor achterstandsgroepen, met name de migrantenkerken. Ik vind het belangrijk om dat te laten zien, juist in de gemeenteraad. Dat christenen iets goeds doen voor anderen en dat onze levensovertuiging daar een belangrijke rol in speelt.' Onbekend maakt onbemind, ondervindt Gerjan als raadslid steeds weer. 'In de gemeenteraad wordt geloven en religie al heel gauw eng gevonden. De protestantse kerk is een grote partner, daar durven ze nog wel mee te praten. Maar ze hebben er geen weet van hoeveel christelijke gemeenschappen er nog meer zijn in de stad en wat ze allemaal doen. Een stukje meer waardering en

aansluiting zou ik belangrijk vinden. Wees niet zo bang voor religie!'

Aderlating

Hij noemde het al: er zijn veel migrantenkerken in de stad. In Zuidoost al zo'n 150 verschillende. Zijn voorganger in de Amsterdamse politiek, Don Ceder, woonde en werkte er. De achterban uit die kerken stemde massaal op hem. Ceder viel op als politiek talent en werd vorig jaar naar de Tweede Kamer gehaald. Is het niet moeilijk voor Gerjan om in zijn voetsporen te treden? 'Het was inderdaad een aderlating toen hij naar Den Haag ging', geeft hij toe. 'Maar het lukt best goed om hem op te volgen. We hebben een mooie kandidatenlijst met

vertegenwoordigers van allerlei christelijke groepen in de stad. We kunnen genoeg input halen uit al die groepen.' Bovendien woonde Gerjan zelf ook jaren in de Bijlmer en heeft hij het vak van Don Ceder geleerd. Hij was toen duo-raadslid en leidde de verkiezingscampagne die uitmondde in de eerste zetel voor de ChristenUnie in de raad. Daar viel Gerjan al op door aandacht te vragen voor geweld onder minderjarigen, een groot probleem in de stad. 'Het gaat om jonge gasten van 13, 14 die met messen over straat lopen. Ik denk dat we in het algemeen veel te naïef zijn over hun onlinegedrag. Verdiep je erin. Ik volg een aantal van die jongens op Instagram. Bij sommige posts wordt openlijk gersonseld

voor criminele klusjes. Die aandacht voor online is echt heel belangrijk en ik hoop daarin verschil te kunnen maken.'

Drugsvrij

Onlangs wist hij de meerderheid van de gemeenteraad achter zijn initiatief te krijgen om in de raad niet te spreken over een vermeend verband tussen de coronamaatregelen en de holocaust, wat het raadslid van Forum voor Democratie aan de orde wilde stellen. 'Het is volstrekt abnormaal om de holocaust te verbinden aan de coronamaatregelen. Dat hoort niet in het politieke debat thuis. Daar ligt wel een grens en gelukkig zijn de meeste partijen het daarover eens.' 'Lefgozer' Gerjan van den Heuvel

wil zich de komende tijd in de gemeenteraad inzetten voor een drugsvrij Amsterdam. Dat lijkt vloeken in de kerk, als het liberale klimaat in de hoofdstad zo genoemd mag worden. 'Ja, dat is weer zo'n prikkelend punt. Ik zet het graag sterk neer om uit te dagen en er een punt van te maken. De cocaïnehandel is een van de meest criminele sectoren van de samenleving met heel veel impact. Je moet eerlijk zijn over de gevolgen ervan. Kijk naar de realiteit, naar wat het doet met de stad. *Wake up* en vind er iets van!' Wat gaat hij doen als die ene zetel er toch niet in zit? Nuchter: 'Eerst eens even rust nemen. Maar ik ga er nog niet over nadenken. Ik heb geen plan B.'

Engel van Amsterdam

Cor Ofman is een van de oprichters van het Wereldhuis voor mensen zonder verblijfsvergunning.

foto: Marloes van Doorn

'Schrijf niemand af'

Hanna Blom-Yoo

In deze tweede aflevering een interview met Cor Ofman. Hij is een van de oprichters van het Wereldhuis en ook de naamgever daarvan. Sinds 2018 is hij met pensioen. Hanna Yoo sprak met hem over het ontmoeten van de ander, verrassende omkeringen en het belang van empathie.

Waarom denk je dat je terecht bent gekomen in de rubriek Engel van Amsterdam?

Misschien heeft het te maken met mijn werkzaamheden, waarbij ik altijd bezig ben om naar het verhaal van de ander te luisteren. In 2001 ben ik bij de Diaconie aan de slag gegaan, in combinatie met mijn pastorale werk bij de Open Deur op het Begijnhof. Ik was daar bezig met het schrijven van een kerstmeditatie over Immanuel, God-met-ons. Toen kwam er opeens iemand aankloppen die zei: 'I'm Emmanuel and I need help.' God-met-ons betekent dus dat God naar je toekomt in de ander; door die ontmoeting word ik mezelf ook bewust van mijn kracht en zwakte. Ik heb niet altijd de oplossing, maar word wel geroepen tot creativiteit om de ander te helpen. Zo kan ik anderen van dienst zijn. Ik heb onlangs

mijn heup gebroken en had overal hulp bij nodig. Ik ben toen helemaal in de watten gelegd door verschillende mensen die ik heb begeleid, die voor mij gingen koken. Nu waren zij aan zet en konden zij mij helpen. Dus eigenlijk ben niet ik de Engel van de Amsterdam, maar zijn al deze mensen die ik heb mogen helpen dat. Omdat ze mij hun verhaal vertelden en mij de kans gaven om hen te helpen. Omdat het omgekeerde net zo goed waar kan zijn, zij kunnen de Engel van Amsterdam zijn die mij komt helpen.

Welke functies heb je allemaal bekleed voordat je met pensioen ging?

Ik ben begonnen met werken onder migranten in Amsterdam-Zuidoost, in een nieuw project, het Kerkhuis. De meeste bezoekers hadden geen verblijfsvergunning, geen onderdak. Een aantal van hen was hiv-positief. Via kerkelijke en gemeentelijke fondsen probeerden we mensen te helpen. Zo organiseerden we rond het thema *Sing for Life* een songfestival met koren uit diverse migrantenkerken. Van de liederen kwam ook een CD uit, die was gesponsord door het Aidsfonds. De boodschap was dat je meer naar elkaar moest omzien en niet moest discrimineren. Er zat zelfs een liedje tussen met de tekst *Go, go, go to the GGD*, wat nu ook weer heel actueel is. In de loop der jaren kregen ongedocumenteerden met hiv financiële ondersteuning uit een noodfonds van de gemeente Amsterdam. Maar er was besloten om de bijdrage stop te zet-

ten. Toeval of niet, ik kwam Eric van der Burg, de Amsterdamse wethouder voor zorg (nu de nieuwe staatssecretaris van Asiel en Migratie) tegen op de brug over de Amstel. Ik zei tegen hem dat we over de dreigende situatie moesten praten. Naar aanleiding daarvan kwam er een gesprek met burgemeester Van der Laan, waar ik specialisten vanuit het ziekenhuis mee naartoe nam. Het lukte om de maatregel terug te draaien. Ik ben blij dat ik Van der Burg gewoon op de Amstelbrug kon aanspreken en dat hij dit zo goed heeft opgepakt.

Go, go, go
to the GGD

Wat heb je geleerd door de omgang met mensen uit verschillende culturen?

Nederlanders zijn heel direct en stellen weleens botte vragen. Maar veel mensen uit Afrika bijvoorbeeld zijn juist erg bescheiden; je moet ze - als ze bij je op visite komen - vaak herhaaldelijk een kop koffie aanbieden voordat ze die aan nemen. Bij alle mensen die ik ontmoet, probeer ik een sfeer van vertrouwen en veiligheid te

scheppen, zodat zij zich rustig kunnen openen om hun verhaal te vertellen. Want het is nogal wat als je uit een oorlogsgebied bent gevlucht, allerlei traumatische dingen hebt meegemaakt en vervolgens dat allemaal op tafel moet leggen bij de eerste de beste ambtenaar die je tegenkomt, namelijk een medewerker van de Nederlandse Immigratie- en Naturalisatiedienst. Door hun geschiedenis hebben vluchtelingen weinig vertrouwen in de overheid en daar zouden we wel meer rekening mee mogen houden in Nederland.

Hoe zorgen we dat er meer vertrouwen en veiligheid in de samenleving komt?

Door je voor te stellen hoe het zou zijn als jij je land zou moeten verlaten om elders een betere toekomst op te bouwen. Eerdergenoemde Eric van der Burg heeft in 2017 op een bijeenkomst in de Gelagkamer van de Protestantse Diaconie Amsterdam gezegd dat hij dat net zo goed zou doen: de kans grijpen om in een ander land een nieuw bestaan op te bouwen waar je het beter kunt krijgen dan in je land van herkomst. Wie zijn wij dan om een ander dat recht te ontfangen? Verder denk ik dat het goed is om de kwetsbare mensen niet af te schrijven, maar op te nemen in onze kring en ze deel te laten uitmaken van de samenleving. Zo kunnen de Engelen van Amsterdam als het ware een appèl op mij blijven doen, zodat ik de werken van barmhartigheid niet uit het oog verlies.

De stelling

In deze rubriek wordt een actuele stelling besproken. Heb je zelf een stelling die op deze plek besproken kan worden? Mail die dan naar redactie@protestantsamsterdam.nl

Kerk en jongeren - een lastige match?

Els van Swol

De jeugd heeft de toekomst. Betekent dit ook, dat de toekomst van de kerk in handen van jongeren ligt? Is de kerk relevant voor hun vragen over zingeving en geloof? Of is het een lastige

match, kerk en jongeren? Op deze pagina komen vijf jongeren uit de kerk - van tiener tot *millennial* - aan het woord over vragen als: waar gaat het (soms) mis tussen kerk en jongeren, wat heeft de kerk jongeren te bieden en wat is jouw persoonlijke relatie met de kerk?

Moreel baken

Jonatan Bartling (34), pionier Zinnig Noord

'Ik denk dat voor de kerk het uitgangspunt de traditie is, terwijl jongeren met eigen vragen zitten. Die vragen moeten het uitgangspunt zijn. Jongeren groeien op in een seculiere wereld waarin het steeds minder waarschijnlijk is dat er een vaststaand antwoord is. De kerk houdt nog wel graag vast aan dat laatste. Niet altijd, maar dat is wel het beeld dat bij jongeren leeft. Hou het eerst bij het stellen van vragen en leer van elkaar, anders heeft de kerk in de huidige vorm jongeren niet zoveel te zeggen. In potentie heeft de kerk natuurlijk van alles te bieden, maar dan moeten zij de aansluiting wel zien te vinden. Ik denk

aan een kerk als een moreel baken. Jongeren hebben een banier nodig. De kerk is echter eerder *establishment* dan de protestbeweging waar het met Jezus mee begon. Het grootste deel van de kerk is meer behoudend en eerder een onderdeel van het probleem dan van de oplossing.

Ik sta zelf *ambigu* in de kerk van nu. Soms meer aan de rand ervan, soms meer verbonden, zeker als ik openheid ervaar voor de vragen die bij mij leven. Ik blijf me committeren aan een kerk die durft te veranderen, te groeien.'

Generatieverschillen

**Koos van Beelen (24), jeugdwerkadviseur
Protestantse Kerk Amsterdam**

'Toen ik de stelling Kerk en jongeren - een lastige match? las, moest ik eerst even pas op de plaats maken en deze opnieuw lezen. De stelling gaat er namelijk vanuit dat kerk en jongeren twee verschillende groepen zijn, maar eigenlijk zouden we dat heel anders moeten *framen*: jongeren horen bij de kerk en zij zijn geen aparte groep. In de kerk zouden verschillende generaties relaties met elkaar moeten aangaan. Bij het aangaan van deze relaties, stuiten we al snel op een generatie- en cultuurverschil. Generatieverschillen zien we zowel binnen als buiten de kerk. Jongeren en volwassenen lijken soms niet helemaal op dezelfde frequentie te

zitten. Het cultuurverschil is met name te vinden binnen de kerk. Je ziet bijvoorbeeld dat jongeren onbekend zijn met kerkelijke rituelen of taalgebruik. Door generaties kennis met elkaar te laten maken en activiteiten eerst laagdrempelig samen te doen, kan dat cultuurverschil oplossen.

Als jeugdwerkadviseur houd ik mij intensief met dit thema - ook wel: de intergenerationele verbinding - bezig. Ondanks alle uitdagingen is het veel waard. De kerk is dan als een extra familie waar elke generatie thuis mag zijn, stoom mag afblazen en hoogtepunten mag vieren. Wie wil dat nou niet?'

Echt luisteren

Esther Ganesh (20), student-trainee

'Het is geen verrassing dat "de kerk" bij iedereen een verschillende gedachte oproept. Zelf ben ik vroeger vrijgelaten in mijn keuze om wel of niet naar de kerk te gaan. Dat heb ik in mijn puberteit dan ook heel weinig gedaan. De voornaamste reden hiervoor was, dat ik me tegen regels verzette die voor mij niet logisch klonken. Laat dat net zijn waar de Bijbel vol mee staat: regels die in eerste instantie niet logisch klinken. Dat was voor mij als puber genoeg reden om me tegen God te verzetten en daarmee ook tegen de kerk.

Ik denk dat er in essentie niet veel mis hoeft te gaan tussen de kerk en jongeren. Dat jongeren zich tegen het geloof verzetten, is logisch. Als kerk kun je daar juist de ruimte voor geven en het gesprek aangaan, maar zorg ervoor dat je dan ook echt luistert! De kerk heeft jongeren namelijk genoeg te bieden. In een tijd waarin onzekerheid op de loer ligt - als het niet over je uiterlijk is, dan wel over de toenemende druk om te presteren en iets te bereiken - is de kerk juist een plek waar je niets hoeft. Je mag er zijn zoals je bent.'

Te ouderwets

Jaël Klapwijk (17), Oude Kerk

'De kerk is in mijn ogen af en toe nog steeds erg ouderwets. In de Oude Kerk hebben ze vaak veel moeite met digitaliseren. Soms is het gewoon nodig om te vernieuwen. Ten tweede vormen de preken een barrière. Soms is het toch wel heel moeilijk Nederlands. Er zijn ook wel leuke elementen. De belangrijkste reden dat ik er nog steeds te vinden ben, is de tienerkring. Dit is eigenlijk ook gelijk de oplossing voor de genoemde problemen: het is er moderner en de preken worden uitgelegd. Je

vindt me daar het liefst omdat er leeftijdgenoten zijn. Dit was voor mij altijd al essentieel en is dat nog steeds. Van jongs af aan ga ik naar de kerk. Naarmate ik ouder werd, moest ik zelf beslissen of ik nog mee wilde. Zo koos ik er steeds vaker voor om thuis te blijven.

Toen ik oud genoeg was voor de tienerkring, kwam ik weer wat vaker. Ik kan dus zeggen dat de voornaamste reden dat ik naar de kerk ga is, dat ik dan mijn vrienden weer kan zien.'

Relatie opbouwen

Roel van Marle (33), duovoorzitter Algemene Kerkenraad

'Ik denk dat het mis gaat op het moment dat we te content zijn met elkaar en de tradities die we hebben. De vraag is of we bereid zijn om naar jongeren te luisteren en ze serieus te nemen. Hebben ouderen in een gemeente wel een relatie met ze en omgekeerd? Zo ja, dan kan er veel groeien en kunnen beiden veel voor elkaar betekenen. De kunst is de talen en vormen van jongeren en ouderen op elkaar aan te laten sluiten. In de Protestantse Kerk Amsterdam staan 500 tieners genoteerd die op een of andere manier betrokken zijn bij de kerk. Daar zetten we op in met tienerwerkers en events. Er zijn 3.000

twintigers. Daar zetten we op in door te zoeken naar andere vormen voor zingeving. Verder zijn er 3.000 dertigers. Het is de kunst ze vast te houden. Daarom zou ik een oproep willen doen aan al die jongeren: denk mee, praat mee, bid mee, spreek je predikant aan, start dingen op. Fris en energiek.

Voor mij is de kerk vooral een plek van ontmoeting met God. Waar ik even tot rust kan komen en boven de dagelijkse realiteit word uitgetild. Maar de kerk moet wel meebewegen en woorden van betekenis hebben voor deze tijd.'

KERK IN MOKUM Agenda

AGENDA VOOR KERK EN SAMENLEVING | PROTESTANTSE KERK AMSTERDAM | FEBRUARI 2022

foto: Erik en Petra Heemery

Het Verkiezingsdebat 'Ik geloof in Amsterdam' van de Protestantse Kerk Amsterdam is op maandag 7 maart in De Nieuwe Kerk op de Dam. Het zal gaan over: woningnood, leefbaarheid, slavernijverleden, drugs en veiligheid.

Verkiezingsdebat 'Ik geloof in Amsterdam'

Een goede traditie: om de vier jaar, vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen, organiseert de Protestantse kerk Amsterdam een eigen verkiezingsdebat. Als kerk willen we volop meedoen aan het maatschappelijk debat en politici bevragen op hun standpunten. Over woningnood, leefbaarheid, slavernijverleden, drugs en veiligheid: wat vinden po-

litieke partijen hiervan en waarom? En wat is het morele kompas van de lijsttrekkers van onder andere GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA en CU? Een debat op een prachtige locatie: de Nieuwe Kerk op de Dam. Op maandag 7 maart, vanaf 19.30 uur (als de RIVM-regels het toestaan). Van harte welkom! **Geef je op via: info@protestantsamsterdam.nl.**

Internationale Vrouwendag

Op Internationale Vrouwendag op dinsdag 8 maart staat Tabitha van Krimpen (24), de Jonge Theoloog des Vaderlands, stil bij deze dag met drie aansprekende vrouwen van verschillende generaties en achtergronden. Tabitha spreekt met haar gasten over het loslaten van traditionele rolpatronen en genderspecifieke verwachtingen die hier een rol

bij spelen. Deze 'In gesprek met...' gaat over de maatschappelijke emancipatie die nodig is om de ongelijkwaardigheid V/M te doorbreken en het loslaten van traditionele rolpatronen en genderspecifieke verwachtingen, die hier een rol bij spelen.

Zie voor meer informatie op:
dethomas.nl/nieuws

40 Dagen Anders...

Loop je vast in je leven? Is het tijd voor een verandering? Met 40 Dagen Anders kun je bij open community rond zingeving Zinnig Noord de sprong wagen met een persoonlijke uitdaging: vanaf Aswoensdag 2 maart 40 dagen geen snoop of sociale media. Of juist 40 dagen wél bewegen, mediteren of...

Onderzoek laat zien dat jouw voornemens meer kans van slagen hebben als je wordt gesteund door anderen en als je een goed plan van aanpak maakt. In kleine groepjes stel je daarom samen met een begeleider je doelen op, deel je je ontdekkingen en houd je elkaar bij de les.

40 Dagen Anders is geïnspireerd door de eeuwenoude christelijke traditie van 40 dagen vasten: sober leven, bezinnen en delen. 40 Dagen Anders draait dus ook om bewustwording en zingeving: waarom wil ik eigenlijk veranderen? Wie plukt daar de vruchten van?

Nieuw dit jaar is een traject Spirituele verdieping. In een groepje verdiep jij je en geef je vorm aan jouw spirituele praktijk: mediteren, bidden, lezen. Vanuit de christelijke spiritualiteit reikt dominee Paula de Jong van de Nieuwendammerkerk je inspiratie en methodiek aan. Jij ontdekt wat wel en niet voor jou werkt. **Meer weten? Ga naar 40dagenanders.nl**

COLUMN

Gluren bij de (Ignatiaanse) burens

Roel van Marle vormt samen met Hendrik-Jan Overmeer het voorzittersduo van de Protestantse Kerk Amsterdam.

Reageren? Mail naar
redactie@protestantsamsterdam.nl

Een kaars stak hij aan, om daarmee ook symbolisch Christus welkom te heten in ons midden. Net voor de zomer sprak ik pater Gregory Brenninkmeijer in zijn werkkamer net naast de katholieke Krijtberg aan de Keizersgracht. Ik had me namelijk aangemeld voor een Ignatiaanse retraite.

De afgelopen periode was ik namelijk heel druk geweest met mijn werk naast het bestuurlijk vrijwilligerswerk voor onze Protestantse Kerk Amsterdam. Daarnaast doe je natuurlijk ook de typische millennial dingen: sporten, leesclubje, social events. Leuk allemaal, maar ik was mijn persoonlijke spiritualiteit wel een beetje kwijtgeraakt. Ignatius van Loyola (1491-1556) was een Spaanse geestelijke en oprichter van

de Jezuïetenorde. Tijdens zijn ziekbed schreef hij de *Geestelijke Oefeningen* met gebeden, meditatie en oefeningen. Die oefeningen doe je niet in je eentje, maar met een gespecialiseerd begeleider. Zo kreeg ik de afgelopen maanden een *crash course* Ignatiaans Bijbellezen.

Uit de vele mooie inzichten, deel ik graag het Levensgebed met drie stappen:

1. Dank

Wat zijn redenen om voor de afgelopen periode te danken, hoe klein dan ook? Of: Waar voel ik vreugde?

2. Sorry

Wat zijn die zaken die niet goed verlopen zijn in de afgelopen periode? Of: Waar voel ik droefheid?

3. Alstublieft

Wat zijn de punten waar je Gods hulp voor wilt vragen? Of: Wat bied ik God aan of vraag ik Hem?

Een eenvoudige maar mooie manier om op de afgelopen tijd terug te kijken. In deze periode vertelde mijn collega-voorzitter Hendrik-Jan dat hij begonnen was met de Bijbelklas van Herman Koetsveld, predikant van de Westerkerk. Dit uit een behoefte om ook zelf gevormd te blijven worden. Mijn oproep aan iedereen die binnen de kerk actief is als professional, ambtsdrager, vrijwilliger of hoe dan ook: blijf ook investeren in je eigen geestelijke tijd en vorming! Gluur eens bij de burens, de Ignatiaanse bijvoorbeeld.

jezuieten.org

PLEISTERPLAATSEN

In deze rubriek laat iedere wijkkerk van de Protestantse Kerk Amsterdam een eigen geluid horen: soms is dat een korte overdenking, een andere keer schrijft een kerk over een bijzondere activiteit. Leer de kerken van de Protestantse Kerk Amsterdam kennen, het zijn stuk voor stuk pleisterplaatsen voor de ziel.

Op zoek naar een kerk? De kleurige bolletjes op de kaart corresponderen met de kerken in de verschillende stadsdelen, zo heeft u een idee waar de kerk staat. Voor adressen zie: protestantsamsterdam.nl.

Westerkerk Centrum

Cristina Pumplun missionair vicaris Westerkerk
westerkerk.nl

Gebeden zijn niet te stuiten. Door alle tijden heen - op de hoogten en in de diepten van het bestaan, corona, lockdowns, eenzaamheid - verheffen mensen hun stem omwille van het eigen lot of dat van een dierbare. Mensen ontglippen zuchten van dankbaarheid en ze dragen hun wel en wee op aan de Eeuwige. De kerk, de gemeenschap draagt het gebed. En als het dan niet in het kerkgebouw kan, dan gebeurt het van achter een scherm, wetend dat anderen - dichtbij en ook heel ver weg - met je meebidden. Zo zullen ook de Braambosgebeden in de veertigdagentijd in en vanuit de Westerkerk weer gehouden worden, zoals de afgelopen negen jaar, aan het eind van de middag op de zes vrijdagen voor Pasen: gebeden in stilte, met goede woorden en orgelmuziek. Schuif aan, in de Westerkerk of voor het scherm. Voor data, tijdstippen en livestream zie westerkerk.nl.

Noorderkerk Centrum

Johan Visser predikant Noorderkerk
noorderkerk.nl

In de Noorderkerk geven de zondagse avonddiensten altijd ruimte om inhoudelijk wat dieper en grondiger op een thema in te gaan. De eerste maanden van het jaar staan we in een serie verdiepingsdiensten stil bij de plek van gelovigen en de kerk in het publieke leven. Wat betekent het om vandaag gelovige burgers te zijn? We luisteren naar verschillende Bijbelverhalen waarin noties als dienstbaarheid, gebed, ontmaskering, lijden, alternatief leven, getuigenis en spot met de machten naar boven komen. Onze roerige tijden, waarin zoveel (grote) krachten een rol spelen in het publieke leven, vragen om een stapje terug te zetten en wat meer helderheid te krijgen. Hopelijk ontvangen we zo ook weer beter zicht op wat het betekent om burgers van twee werelden te zijn en in de publieke wereld van vandaag nuchter en waakzaam onze plek in te nemen.

Keizersgrachtkerk Centrum

Anja Scheffer coördinator publiciteit en communicatie
keizersgrachtkerk.nl

Op zondag 16 januari hebben we afscheid genomen van Hanna van Dorsen (aandachtspastoraat en vervanging predikant) en Robert Jan Nijland (jongerenwerk, KgK2030 over de toekomst van de Keizersgrachtkerk en vervanging predikant). Aan het eind van de dienst over 'Wie is God?' hebben we hen met woorden en het Zegenlied van oud-gemeentelid Rosalie Kuyvenhoven een zegen meegegeven voor de toekomst. Na de dienst hebben we, in de kerk en via Zoom, afscheid van hen genomen met een aantal toespraken, cadeaus en een lied waarin we hen bedankt hebben voor hun werk en de belangrijke rol die zij de afgelopen periode vervuld hebben. We hadden er door hun inzet, weinig last van dat we vacant waren. Op zondag 23 januari was de intrededienst van onze nieuwe predikant Annelies Jans, een feestelijke dienst die was voorbereid door de beroepingscommissie. Het thema was: Hier ben ik, hier zijn wij! We heten haar van harte welkom.

Oudekerkgemeente Centrum

Peter Lowie diaken Oudekerkgemeente
oudekerk.amsterdam

Op eerste kerstdag is met een raket de James Webb telescoop de ruimte in geschoten die het mogelijk maakt om in het verre verleden te kijken. Nog voor de oerknal. Het is een wonder. Maar kunnen we ook in het verleden luisteren? Dat kan zeker als u een abdijvesper in de Oude Kerk komt bijwonen. Hier heerst de mooiste stilte van de stad die schril afsteekt tegen al het dagelijks geschreeuw. Al 716 jaar lang klinken hier de gebeden. Die wolk is voelbaar en brengt weldadige rust in een razende tijd. Zo luisteren we in het verleden naar de hartslag van de Eeuwige. Een tijdloos geheim midden in de stad. Elke zondag om 18.30 uur.

Wijkgemeente Noord

Huub Waalewijn diaconaal opbouwwerker
protestantsekerkamsterdamnoord.nl

'Wat er op maandag in De Ark gebeurt, dat is mijn familie', zei Kadisha van de NoordAs deze week. Iedere maandagochtend komen we bij elkaar om verhalen over 'leven met kopzorgen door geldzorgen' te delen. Niet om die verhalen onder elkaar te houden, maar om met lef het woord te nemen en de verhalen te vertellen aan beleidsmakers, raadsleden en politici. En met succes. Zo vertelden Marijke en Sandra hun verhaal aan wethouder Moorman over hoe ze een armoedeval hebben meegemaakt. Alle instanties kijken naar bruto-inkomen, behalve de Voedselbank, die kijkt naar besteedbaar inkomen. Dat is ook zo voor de Stadspas, die korting geeft op culturele voorzieningen en sport voor mensen met een laag inkomen. Door hun verhaal krijgen alle klanten van de Voedselbank een Stadspas. Ook zij van wie het bruto inkomen te hoog is. Je leest het verhaal van Marijke in stripvorm op denoordas.nl.

Jeruzalemkerk West

Richard Saly predikant Jeruzalemkerk
jeruzalem-kerk.nl

Doomscrolling. Ik had er nog nooit van gehoord, maar ik blijf het met enige regelmaat te doen: op je scherm een nieuwsapp openen en dan van het ene nare bericht naar het andere doorscrollen. Nare berichten zijn er genoeg geweest in de afgelopen maanden. Trouwens, de algoritmen van apps en website helpen dapper mee, want lees je een bericht over bijvoorbeeld machtsmisbruik, dan staan onder het artikel de links al klaar naar soortgelijke berichten. Ik ga ervanuit dat je de kerstspullen al hebt opgeborgen en de adventskaarsen al helemaal. Maar het komt erop aan dat we de naam van Jezus blijven noemen: Immanuel, God met ons. Op een of andere manier is Gods Geest continu bezig in deze wereld met herstel, vernieuwing, vervulling. Van *doomscrolling* word je doodmoe omdat de gebrokenheid zo reëel en wijdverbreid is. Maar door Jezus weten we dat gebrokenheid niet het laatste woord heeft. Dat is de hoop waarvan wij leven.

Nassaukerk West

Lydia Meiling interim-predikant Nassaukerk
nassaukerk.nl

De werkgroep eredienst spreekt al langer over vernieuwing in de eredienst, zowel naar vorm als naar inhoud. In februari willen we daar heel voorzichtig een begin mee maken. Een uitspraak van een middeleeuwse soefi-mysticus Ibn Arabi bracht ons bij het thema: de religie van de liefde. Hij zegt dat alle godsdiensten weliswaar in vorm verschillen, maar ze hebben een gemeenschappelijke kern of hart, en dat noemt hij: liefde. Vier zondagen lang cirkelen we rond dit thema en onderzoeken de liefde van alle kanten, haar grote hoogtes en diepe dieptes, haar mogelijkheden en onmogelijkheden. Daarbij zoeken we naar de bron en de balans. Dit alles in verbinding met elkaar, met andersdenkenden en andersgelovigen - en natuurlijk ook met onszelf, met ons eigen hart. Elke dienst wordt voorbereid door een groepje gemeenteleden samen met de gastvoorganger van het rooster. Dat alleen al levert mooie en inspirerende gesprekken op!

Osdorp-Sloten Nieuw-West

Martijn van Leerdam predikant Osdorp-Sloten
osdorpsloten.nl

In stilte en eenzaamheid. In zorgen en angst. Met hoop en goede moed. Verdrietig om alles wat we verloren hebben, maar monter, stug voortbordurend op het vertrouwen dat ons gegeven is. Steunend, zoekend, zwevend, worstelend, kruipend, fluitend, met een verbeterd grimlach om de mond. Zingend, vechtend, huilend, biddend, lachend, werkend en bewonderend. Zo dansten en ploeterden wij door de tijd die achter ons ligt, als gemeenschap van de kerk in Osdorp en Sloten, ieder op zijn of haar eigen manier. Straks begint de veertigdagentijd, de voorbereidingstijd van Pasen, en de weg is nog lang. Maar in elk geval kunnen wij elkaar weer opzoeken en ontmoeten, in de kerk, thuis, en in de open lucht. In elk geval kunnen wij zingen en ademen, is er leven, is er hoop. Dat blijven wij koesteren, op zondag en door de week, overdag en in de nacht; elke minuut van ons bestaan.

Regenbooggemeente Nieuw-West

Ds. Nellie van Voornveld buurtdominee Regenbooggemeente
regenbooggemeente.nl

Ik las dat een megakerk in de Verenigde Staten besloten heeft alleen nog maar 'digitaal' te gaan. Dat bleek prima te werken in coronatijd. Nieuwe mensen weten het kanaal van de kerk gemakkelijker te vinden dan dat ze de drempel van een gebouw over gaan. Anderen hoopten in de afgelopen jaren juist dat 'corona' zou leiden tot schaalverkleining: kerk-zijn in de huiskamer schept verbondenheid en vergroot de betrokkenheid op je wijk. In de Regenbooggemeente tellen we de zegeningen van een echt kerkgebouw, een mooie ruimte om samen kleinschalig te vieren en te beleven dat God onder de mensen woont. Een plek waar je elkaar letterlijk tegen het lijf kunt lopen. Waar niet alleen een (digitale) boodschap te halen is, maar waar je jezelf en je talenten kunt inzetten en je heilzaam kunt storen aan elkaars gekkigheid. 'Wat hou ik van uw huis', neurie ik, een regel uit de bekende bewerking van psalm 84. Intussen zet ik de zoveelste pot koffie, veeg de modder uit de hal en vul de kaarsen in de kapel bij.

Kerkdiensten Amsterdam - februari/maart 2022

WIJK	KERK	TIJD	ZONDAG 20 FEBRUARI	ZONDAG 27 FEBRUARI	ZONDAG 6 MAART	ZONDAG 13 MAART	ZONDAG 20 MAART
Centrum	Keizersgrachtkerk	10.30	Ds. Sietske v.d. Hoek	Ds. Annelies Jans	Pete Pronk	Ds. Annelies Jans	Ds. Riekje van Osnabrugge
	Noorderkerk	10.00 18.30	Prof. Henk v.d. Belt Ds. Johan Visser	Ds. Johan Visser Ds. Chris van Andel	Ds. Johan Visser Ds. Dick Wolters	Ds. Johan Visser Ds. Thijs van Meijeren	Ds. Dick Wolters Ds. Hendrik Mosterd
	Oude Kerk	11.00 18.30	Ds. Harold Schorren Abdijvesper	Ds. Herman Koetsveld Muziekvesper	Ds. Wielie Elhorst Abdijvesper	Ds. Eddie Reefhuis Evensong	Ds. Nettie de Jong-Dorland Muziekvesper
	Oude Lutherse Kerk	10.30	Onbekend	Ds. Martin van Wijngaarden	Ds.Andreas Wöhle	Ds. André v.d. Stoel	Onbekend
	Westerkerk	10.30	Ds. Jan-Gerd Heetderks	Prof. dr. Henk de Roest (10.30) Cantatedienst (17.00) Dr. Cristina Pumplun	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Josée v.d. Putte
	Diensten met Belangstellenden	19.00	Ds. Taco Koster	Ds. Koos Staat	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster
	De Waalse Kerk	11.00	Ds. Henk Spoelstra	René Mynkong	Nienke Meuleman	Ds. Henk Spoelstra	Ds. Karel Blei
Noord	Bethelkerk	10.00	Ds. Margrietha Reinders	Ds. Kees Zwart	Ds. Trinus Hibma	Ds. Ole van Dongen	Ds. Annemarie van Wijngaarden
	Nieuwendammerkerk	10.00	Ds. Louis Wullschleger	Ds. Annemarie van Wijngaarden	Ds. Paula de Jong	Ds. Paula de Jong	Ds. Jan Lammers
	Dorpskerk Durgerdam	10.30	Geen dienst	Maarten Kruimer	Geen dienst	Samen in Holysloot	Geen dienst
	Ransdorp-Holysloot	10.00	Onbekend	Ds. Gerdien Neels	Onbekend	Ds. Gerdien Neels	Ds. Henk van Olst
	Dorpskerk Zunderdorp	10.00	Ds. Taco Koster	Ds. Bram Dijkstra	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster	Ds. Taco Koster
West	Hebron	12.00	Jurjen de Bruijne	Kim van Willegen	Bas van Dieren	Jurjen de Bruijne	Jurjen de Bruijne
	Jeruzalemkerk	10.00	Ds. Richard Saly	Ds. Richard Saly	Ds. Nynke Dijkstra-Algra	Ds. Richard Saly	Ds. Gert v.d. Bos
	Nassaukerk	10.30	Ds. Cor Ofman	Ds. Gerhard Scholte	Ds. Rinse Reeling Brouwer	Nienke Vos	Ds. Trinus Hibma
Nieuw-West	De Opgang	10.00	Samen met de Sloterkerk	Ds. Martijn van Leerdam	Samen in de Sloterkerk	Prop. drs. Tjitske de Vries-Meijer	Samen in de Sloterkerk
	Regenbooggemeente	10.00	Ds. Miekie Myburgh	Ds. Rinse Reeling Brouwer	Ds. Gerben van Manen	Ds. Margrietha Reinders	Ds. Nellie van Voornveld
	Sloterkerk	10.00	Dr. Anneke Mooi	Samen in De Opgang	Ds. Martijn van Leerdam	Samen in De Opgang	Ds. Nel Gallouh
Zuid	Oranjekerk	10.00	Ds. Jantine Heuvelink	Ds. Herman Koetsveld	Ds. Jantine Heuvelink	Ds. Wielie Elhorst	Pastor Nelly Versteeg
	Pelgrimskerk	10.30	Ds. Roel Knijff	Ds. Barbara de Groot	Ds. Harmen de Vries	Werner Pieterse	Ds. Harmen de Vries
	De Thomas	10.30	Ds. Evert Jan de Wijer	Ds. Ruben van Zwieten	Ds. Evert Jan de Wijer	Ds. Evert Jan de Wijer	Ds. Evert Jan de Wijer
	Vrijburg	10.30	Ds. Jasper Dijkman, Ds. Mook	Ds. Joost Röselaers	Ds. Mpho Tutu	Ds. Lense Lijzen	Ds. Jasper Dijkman
	Willem de Zwijgerkerk	10.00	Ds. Wilken Veen	Tenach&Evangelie: Dr. Wilken Veen (10.30)	Ds.Klaas Holwerda	Morgengebed	Ds. Cor Ofman
Oost	De Binnenwaai	11.00	Ds. Annemarie van Wijngaarden	Ds. Neely Kok	Voorganger Marjolein Hekman	Ds. Janine Hogendoorn	Voorganger Marjolein Hekman
	De Bron	10.00	Onbekend	Onbekend	Ds. Gerbrand Molenaar	Ds. René Visser	Ds. Gerbrand Molenaar
	Elthetokerk	10.00	Ds. Martijn van Laar	Ds. Eddy Reefhuis	Ds. Martijn van Laar	Ds. Greteke de Vries	Ds. Martijn van Laar
	Muiderkerk	10.30	Voorganger Marjolein Hekman	Ds. Greteke de Vries	Ds. Greteke de Vries	Ds. Wessel Stoker	Onbekend
Zuidoost	De Nieuwe Stad	9.30	Samen in De Drie Stromen	Samen in De Drie Stromen	Ds. Jan v.d. Meulen	Ds. Dirk Wolse	Ds. Wilken Veen
	De Drie Stromen	9.30	Ds. Theo Wielsma	Ds. Marianne van Gilst	Samen in De Nieuwe Stad	Samen in De Nieuwe Stad	Samen in De Nieuwe Stad

Op de websites van de kerken vindt u actuele informatie en een link, als kerkdiensten online worden uitgezonden. Er is geprobeerd om het rooster accuraat te maken maar er kunnen dingen zijn veranderd, check daarom de website van de kerk. U vindt ook een overzicht van de diensten op protestantsamsterdam.nl. Daar kunt u eveneens de diensten op 2 maart Aswoensdag en 9 maart Biddag voor gewas en arbeid vinden. Op deze site staan ook de adressen.

AGENDA februari/maart

ZONDAG 20 FEBRUARI

Matineeconcert in Sloterkerk

Het strijkersensemble 't Kabinet treedt op. Dit ensemble staat onder leiding van de internationaal opererende violist Daniel Boothe.

Zo. 20 feb. Sloterkerk, 15.00 uur, €10,-, aanmelding via: [sloterkerk.nl](https://www.sloterkerk.nl), QR-code verplicht

DINSDAG 22 FEBRUARI

Ein feste Burg

Musicoloog en publicist Gerard van der Leeuw vervolgt zijn ontdekkingstocht door de rijke wereld van de Lutherse barokmuziek. Begonnen wordt met Heinrich Schütz en na allerlei interessante uitstapjes wordt geëindigd met Bachs koraalcantate *Christ lag in Todesbanden* op een prachtige tekst van Luther.

Di. 22 feb. De Thomas, 20.00 uur

DONDERDAG 24 FEBRUARI

we•Worship op de Zolder

Wat is *worship*? Met je handen in de lucht zingen? Iets voor mensen die hun geloof uiten in gevoel en emotie? Gelukkig is het zoveel meer, want *worship* is er voor iedereen! *Worship* gaat over de beleving van jouw persoonlijke geloof door aanbiddingsmuziek, zingen en gebed. Daarom is er bij *we•Worship* ruimte voor jou om te komen zoals je bent. Gelovig, niet-gelovig of er ergens tussenin, iedereen is welkom op de worshipavonden. Kom ook en beleef het mee.

Do. 24 feb. Zolder Van Limmikhof, Nieuwe Keizersgracht 1 A, 20.00 uur, meer info op: [weworship.nl](https://www.worship.nl)

VRIJDAG 4 MAART

Braambosgebeden in Westerkerk

Korte namiddaggebeden in de veertigdagentijd: een half uur rust en bezinning te midden van het stadsgewoel rond de lichten van het Brandend Braambos. Met orgelmuziek, woorden uit de Bijbel, een gedicht, een lied, gebeden en stilte. Liturgen: dr. Cristina Pumplun en ds. Herman Koetsveld. Organist: Evan Bogerd.

Vr. 4, 11, 18 en 25 mrt. 1 en 8 april, Westerkerk, 17.00-17.30 uur, [westerkerk.nl](https://www.westerkerk.nl)

WOENSDAG 9 MAART

Bloeiklas: Hoeveel speelruimte geef jij jezelf?

Ons leven draait om productiviteit. We willen zoveel mogelijk gedaan krijgen. Zelfs onze vrije tijd is daar vaak geen uitzondering op. Wanneer doe je nog iets wat geen nut heeft? Tijdens deze bloeiklas (workshop) biedt De Kwekerij ideeën en oefeningen aan waardoor jij weer kunt gaan spelen. Volg je nieuwsgierigheid, kleur buiten de lijntjes en ontdek hoe spelen weer een plek in jouw leven kan krijgen! De Kwekerij is een bloeiplek voor studenten en *young professionals* (18-35 jaar), waar samen levenswijsheden worden ontdekt en in de praktijk gebracht.

Roept U/u maar...?

Kunnen we alles zomaar zeggen? Of kunnen woorden ook kwetsen en anderen van hun vrijheid beroven? Daarom draagt de Veertigdagenkalender van 2022 als thema: *Roep U/u maar ...?* Want kunnen we alles zomaar roepen? Voormalig dominee van de Oranjekerk Joke van der Velden stelde de kalender samen. Deze bevat inspiratie voor elke dag van de veertigdagentijd, de voorbereidingstijd van Pasen: vier versies van het Onze Vader, gebeden, gedichten, verhalen, wijsheden en vegetarische recepten. De Veertigkalender begint op Aswoensdag 2 maart.

De kalender kost € 3,- en kunt u bestellen via: [vrijzinnig.nl](https://www.vrijzinnig.nl).

Wo. 9 mrt. Nieuwe Herengracht 18, 19.30-21.30 uur, €7,50 (student/Stadspas) en €12,50 (algemeen) Meer info via: [kwekerijamsterdam.nl](https://www.kwekerijamsterdam.nl)

MAANDAG 22 MAART

Lezing: Een nieuw wij in Nederland

Lezing over: Een nieuw wij in Nederland van Ma-

nuela Kalsky, grondlegger van Nieuw Wij, een modern online-platform dat als motto heeft: verbind de verschillen. Is er in onze samenleving nog wel sprake van een gedeeld 'wij'? Het Nederlandse landschap is versnipperd geraakt, niet alleen in politiek maar ook in etnisch en religieus opzicht. Het ontbreken van zo'n 'wij' leidt tot spanningen

en problemen. Daarom stelde Manuela Kalsky zich de vraag: Hoe kunnen we komen tot een 'nieuw wij'? Als antwoord hierop begon ze het project Nieuw Wij, zie nieuwwij.nl.

Ma. 22 mrt. Pelgrimskerk, Backershagen 12, of online via [pelgrimskerk.nu](https://www.pelgrimskerk.nu), 20.00 uur, info en opgave via: lezing@pelgrimskerk.nu

VOOR ADRESSEN VAN KERKEN EN MEER AGENDA-ACTIVITEITEN ZIE [PROTESTANTSAMSTERDAM.NL](https://www.protestantsamsterdam.nl)

Kunstproject: Aan Tafel

Kunstwerk van Wout Herfkens: De Mobiele Avondmaal Brigade te bezichtigen bij de kunstroute Aan Tafel.

Van Aswoensdag 2 maart tot en met eerste paasdag 17 april vindt in Amsterdam-Zuid Aan Tafel plaats: een kunstproject op het grensvlak van kerk en stad. Hoofdwerk is een multimediale installatie van Peter Slegers met video, geluid en gehoor, te bezichtigen in de Oranjekerk (maart) en in de Willem de Zwijgerkerk (april). Een kunstroute tussen beide kerkgebouwen voert langs andere kunstwerken op seculiere locaties. Ook zijn er onder meer: concerten, lezingen en creatieve workshops.

Zie voor een routefolder, informatie over de activiteiten en actuele informatie: aan-tafel.info en ds. Klaas Holwerda via: klaasholwerda@outlook.com.

Door corona kan het zijn dat activiteiten niet doorgaan of online worden gehouden, zie de websites.

COLUMN

De schoonheid van het lijden

Dick Wolters
Pionier-predikant Noorderkerk

Reageren? Mail naar redactie@protestantsamsterdam.nl

'Hè, zie ik dat nu goed? Hij heeft Jezus geschilderd met rossig haar en een baardje... het lijkt bijna een zelfportret!' We keken tijdens de cursus *Vincent meets God* met elkaar naar de *Pietà* van Van Gogh. Een prachtig schilderij van Maria met Jezus in haar armen, net nadat ze hem van het kruis hebben gehaald. Een schilderij dat Van Gogh geschilderd heeft tijdens een gedwongen opname. Hij had daar een litho bij zich van de *Pietà* van Delacroix. Hij ervoer, zo schrijft hij in een van zijn brieven, veel troost bij het zien van deze afbeelding. Maar tot zijn spijt viel de litho in een verfpas en raakte beschadigd. Om

zichzelf te troosten maakte Vincent daarom zijn eigen versie.

Zo'n 130 jaar later kijken wij er met elkaar naar. Zoals we ook naar andere schilderijen van Van Gogh hebben gekeken en zijn brieven hebben gelezen. We verwonderden ons over de manier waarop hij naar het lijden, de pijn, de gebrokenheid in deze wereld kijkt. Schoonheid zit bij hem in andere zaken dan uiterlijk vertoon. Zo kan hij over een van zijn modellen schrijven: 'Ik heb nooit zo'n goede hulp gehad als die lelijke, verlepte vrouw. Voor mij is zij mooi en ik vind

er juist dat in wat ik hebben moet. Het leven is eroverheen gegaan en smart en tegenspoed hebben haar gemerkt - nu kan ik er iets mee doen.' Echte kunst is wellicht de schoonheid in het lijden te zien.

Maar wat we nu zien, gaat nog een stap verder. Een zelfportret in de *Pietà*! Een identificatie van je eigen lijden met het lijden van Jezus. Misschien wel omdat in het lijden van Jezus, het lijden van de hele wereld samenkomt. Als je dat kunt zien, versta je de levenskunst die we 'geloven' noemen.

De Binnenwaai Oost

Marjolein Hekman voorganger De Binnenwaai
debinnenwaai.nl

Vanuit de winter kijken we vooruit naar het voorjaar. Een periode waar nieuw leven ontstaat en er nieuwe dingen omhoogkomen. In De Binnenwaai gaan we een periode tegemoet van vasten, bidden en brainstormsessies. We kijken naar de toekomst van deze plek en proberen te denken en te voelen wat goed is om te doen. Wat zijn de stappen om te zetten en de wegen om te gaan? Ik moet denken aan het citaat wat ik pas tegenkwam van Martin Luther King: 'Als je vertrouwen hebt, hoef je niet de hele trap te zien om de eerste stap te zetten.' Vol vertrouwen kleine stapjes zetten en dan zien we vanzelf waar de trap uitkomt. Na een pittige winter met een (voor velen) onverwachte lockdown wens ik alle kerkplekken een periode vol lentezon waar nieuw groen omhoogkomt.

Oranjekerk Zuid

Jantine Heuvelink predikant Oranjekerk
oranjekerkamsterdam.nl

Als predikant voel ik me op ontelbaar veel manieren verbonden met de Oranjekerk. Met het gebouw, de gemeenteleden, de verhalen, de buurt, de naam, de collega's, de activiteiten, de geschiedenis, de toekomstplannen en al haar kleuren. Dat besef ik eens te meer nu ik me opmaak voor vertrek. Na 12,5 jaar zal ik de Oranjekerk verlaten om predikant te worden in Bunnik bij Utrecht. Half april neem ik afscheid. Het goede bericht op deze plek is: de Oranjekerk blijft de pleisterplaats die ze voor velen is. Hart van de Pijp en voor velen kerk naar hun hart. Al het goede dat Amsterdam en de Oranjekerk mij bracht, neem ik mee en koester ik. Voor wie ik niet meer treffen zal, vanaf deze plek een groet!

De Thomas Zuid

Evert Jan de Wijer predikant De Thomas
dethomas.nl

Met een stil gebed sloot ik de voorbeden af. Dan volgt het *Onze Vader*. Trouw luidt de koster dan de klok zodat ik weet dat in de buurt mensen iets merkwaardigs horen. Nooit wil ik in mijn hart de hoop opgeven dat er ook nog eens een verdwaalde enkeling is die weet dat op dat moment voor stad en land, *urbi et orbi*, vanaf de aarde tot God geroepen wordt. Ditmaal vielen stemmen in. Voor het eerst in lange tijd bad ik dit gebed als voorganger niet alleen. Het was maar goed dat ik sinds coronatijd de woorden op papier heb. Het zou niet de eerste keer zijn dat ik mij in eenzaamheid in die oude woorden verslik. Ik was even van slag. Graag toon ik me optimistisch ten aanzien van de toekomstmogelijkheden van de digitale samenleving. Maar opnieuw wist ik: de gemeente bestaat pas echt bij de ontmoeting in vlees en bloed tussen God en de mensen.

Willem de Zwijgerkerk Zuid

Frans Schouwenaar diaconale werkgroep Willem de Zwijgerkerk
willemdezwijgerkerk.nl

Namens de diaconale werkgroep zit ik in de *TaskForce* Ouderenhuisvesting Stadionbuurt. Ouderenhuisvesting is in Amsterdam een groot probleem, vooral omdat bejaardenhuizen verdwenen zijn. Het beleid van de gemeente is nu dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis moeten wonen. In de Stadionbuurt speelt dat het aantal ouderen in korte tijd beneden het gemiddelde is gedaald, doordat veel sociale huurwoningen zijn verkocht. Starters en studenten hebben die woningen overgenomen. Verder blijkt dat de regelingen voor ouderen om van Hoog naar Laag en van Groot naar Klein te verhuizen niet goed werken. In korte tijd is het gelukt om een stevige werkgroep te vormen om te kijken wat eraan te doen valt. Tot onze verrassing is het ons gelukt om bij twee nieuwbouwprojecten in de buurt mee te mogen praten over ouderenhuisvesting. Een corporatie heeft besloten om alle beganegrondwoningen van haar complex in de buurt te labelen voor senioren. Dat zijn mooie ontwikkelingen.

Leerhuis Amsterdam

Adriaan Deurlon voorzitter Leerhuis Amsterdam Tenach en Evangelie
leerhuisamsterdam.nl

Zondag 27 februari is er weer een leerdienst van Leerhuis Amsterdam Tenach en Evangelie en wel in de Willem de Zwijgerkerk om half elf. Vroeger werd die op de zondagmiddag in het Gast-Huis gehouden, maar dat kon op een gegeven ogenblik niet meer. Nu zijn we in de Willem de Zwijgerkerk elke vierde zondag van de maand present. Het bijzondere van de leerdienst is dat we als uitgangspunt het Bijbelgedeelte nemen dat diezelfde week in de synagoge wordt gelezen. We proberen dat uit te leggen in de eigen context. Als reactie daarop kiezen we een passend stuk uit het Nieuwe Testament. Zo komen teksten aan de orde die je anders nooit in de kerk hoort en dat kan heel verrassend zijn! Na de dienst is er een nagesprek onder het genot van een kopje koffie of thee met een bijpassende versnapering en daarna soep en brood. Gezellig - maar vooral leerzaam! Deze eerste keer zal ds. Wilken Veen voorgaan. Welkom!

Geef voor je kerk!

een ander noemt de ontmoeting en het samenzijn. Vaak is het van alles tegelijk. Door vandaag te geven, kan de kerk blijven doen waar ze al eeuwenlang voor staat. Via deze weg willen we iedereen die betaald heeft heel hartelijk danken. Het is ook een herinnering voor degenen die nog niet hebben gereageerd. Geef u ook voor de kerk? Dank u wel.

Doet u mee aan Actie Kerkbalans? U kunt uw bijdrage overmaken op rekening NL90 RABO 0373741472 t.n.v. Protestantse Gemeente Amsterdam en de naam van de wijkgemeente die u wilt steunen. Uw bijdrage is volledig bestemd voor de eigen wijkkerk. Overboeken via 'mijn PKA' kan ook. Graag zelfs! U kunt hiervoor een account aanmaken via protestantsamsterdam.nl/mijnpka. Uw persoonlijke wachtwoord vindt u op het serviceformulier of u kunt het opvragen op bovengenoemde website.

Een gebouw voor iedereen

In januari vond Actie Kerkbalans 2022 plaats! De kerk kan alleen bestaan dankzij de financiële steun van haar leden en andere belangstellenden. Ieder van ons heeft een ander motief om de kerk financieel te steunen.

De een vindt 'een gebouw voor iedereen' belangrijk, een ander het Verhaal dat er verteld wordt, weer

Wereldgebedsdag in Amsterdam

Op Wereldgebedsdag vrijdag 4 maart gaat het gebed de hele wereld rond. In 1887 riepen Amerikaanse vrouwen op tot een gebedsdag in hun land. Deze oproep is uitgegroeid tot een wereldwijde dag van gebed waaraan 183 landen meedoen. Sinds 1929 wordt ook in Nederland deze internationale dag gevierd, georganiseerd en gedragen door vrouwen, maar iedereen is van harte welkom. De Wereldgebedsdag 2022 is voorbereid door vrouwen uit Engeland, Wales en Noord-Ierland. Er wordt gebeden voor deze landen maar ook voor de wereld. Het thema is: Gods belofte.

Vieringen Wereldgebedsdag op vrijdag 4 maart:

- De Ark, Van Ollefenstraat 9: 14.00 uur.
- Nieuwendammerkerk (Kosterij), Brede Kerkepad 6-8: 10.30 uur.
- Willem de Zwijgerkerk, Olympiaweg 14: 15.00 uur.
- Pelgrimskerk, Van Boshuizenstraat 560: 15.00 uur.
- De Nieuwe Stad, Luthillplein 11: 19.30 uur.
- Koningskerk, Van 't Hofflaan 20: 19.30 uur.

Thuis meebidden kan ook: wereldgebedsdag.nl.

MARTIJN&MARTIJN

In Martijn&Martijn beantwoorden twee dominees jouw vraag

Bestaat God eigenlijk wel? Kaleb, 8 jaar

Martijn: Beste Kaleb. God bestaat zeker, hij bestaat zelfs meer dan wij. God bestaat zo erg, dat het zelfs maar de vraag is of wij echt bestaan. Als God ons heeft gemaakt, dan zijn wij een droom of een knutselproject van God. Dan bestaan wij niet los van hem. Nu zijn er ook dominees die denken dat God niet bestaat. In plaats daarvan zeggen zij: God gebeurt. Dat klinkt gek, maar God is ook een beetje gek. Hij is anders dan wij, in elk geval.

Martijn: Ha Kaleb, jazeker geloof ik dat God bestaat. Waarom ik dat geloof? Ik kan het niet 'bewijzen'. Maar de mooiste dingen in het leven zijn moeilijk te bewijzen. Neem nou liefde. Liefde kun je niet vastpakken. Liefde is moeilijk te omschrijven, maar van liefde gaan mensen zingen (vandaar al die liefdesliedjes). Iedereen ziet wat liefde met iemand doet. Liefde bestaat! Is het met God niet net als met de liefde?

- **Martijn van Leerdam**, dominee van de Sloterkkerk en De Opgang in Amsterdam Nieuw-West
- **Martijn van Laar**, dominee van de Elthetkerk in Amsterdam-Oost

Waar ben jij benieuwd naar? Mail jouw vraag aan dominee Martijn&Martijn naar jong@protestantsamsterdam.nl.

Het begin van de veertigdagentijd

Aswoensdag 2 maart begint de veertigdagentijd of de lijdenstijd, de voorbereidings-tijd van Pasen. De predikanten Richard Saly van de Jeruzalemkerk, Greteke de Vries van de Muiderkerk, Evert Jan de Wijer van De Thomas en Paula de Jong van de Nieuwendammerkerk vertellen over deze bijzondere tijd van het kerkelijk jaar.

Blijf hier met mij waken

Richard Saly
Predikant van de Jeruzalemkerk

De veertigdagentijd wordt vanouds gekenmerkt door verstillings, bezinning, omkeer en vasten. Zo proberen we in onze levens meer ruimte te maken voor de opdracht die Jezus zijn leerlingen in de hof van Getsemane gaf: ‘Blijf hier met mij waken’ (Matteüs 26:38b). Dat deze periode veertig dagen duurt, is natuurlijk niet willekeurig. Het is een getal met Bijbelse wortels. Denk alleen al aan de veertig jaar die het volk Israël in de woestijn geworven heeft alvorens het beloofde land in te trekken. Je hebt blijkbaar bijna een mensenleven nodig om slavernij echt achter je te laten en in vrijheid te leven.

Of denk aan de veertig dagen die Jezus in de woestijn al vastend - maar vol van de heilige Geest - heeft doorgebracht aan het begin van zijn publieke optreden. Veertig dagen staat dus voor een periode waarin we ons voorbereiden op iets nieuws. Heil dat bij God vandaan komt. En voor dat nieuwe moet ruimte gemaakt worden. Dat is vasten: ruimte maken. Als dat zo is, dan openen zich vele mogelijkheden. Letterlijk en figuurlijk ruimte maken: door te ontpullen, door dagdelen bewust leeg te laten, door apps te verwijderen, door minder woorden te gebruiken, door niet elk gemis te dempen, door het verleden te laten rusten, door te luisteren naar je lijf, door te slapen, door je deur open te zetten.

Wat doe je dan met al die ruimte? Misschien is dat wel het moeilijkste van alles: het is niet aan jou om die ruimte te vullen. Geef de ruimte aan God en God zal die ruimte wel vullen. Hoe? Dat zul je wel zien.

Noem het weer eens lijdenstijd

Greteke de Vries
Predikant Muiderkerk

Lijdenstijd. Het is tegenwoordig een minder gangbare term voor de veertigdagentijd, de veertig doordeeweekse dagen die uitlopen op Pasen. Lijdenstijd legt de nadruk op het lijden van Jezus Christus dat hij op zich nam. De liefde van God doet dat met een mens. Die draagt de last van een ander, zodat die ander weer vrij kan zijn. Ouders met ernstig zieke kinderen weten daar alles van. Mensen die de klappen voor anderen opvangen ook.

In dit derde coronajaar lijkt het mij niet zo gek om de komende zeven weken weer *lijdenstijd* te noemen. Niet om enig lijden ook maar te verheerlijken, maar wel om de tijd te nemen onszelf en onze complexe cultuur diep te peilen.

Nederland is een van de meest welvarende landen van de wereld geworden. Daarmee hangt het idee samen dat we in principe onze behoeftes onmiddellijk kunnen bevredigen.

Die norm is onder druk komen te staan door corona. Gevolg: depressie, woede, zondeboken aanwijzen en anarchistisch gedrag. Allemaal vormen van een ons onttrekken aan ons samen leven. De zonde van zelfrechtvaardiging (het zijn de anderen...) is aanstekelijk. Het voeden van onlust een dagelijks ritueel.

In de kerk weten we door evangelische wijsheid en historisch besef allang dat het leven niet maakbaar is. In de liturgie worden we uitgenodigd om in te keren, ons persoonlijke en gezamenlijke aandeel in ontstane, concrete ellende te onderzoeken. Zijn het onze bovenmatige wensen, zijn we ook geestelijk ongeremd geworden, geven we onze lelijke kanten teveel kans, rekenen we te veel op *comfort* en *fun*? Gods liefde nodigt uit om bevrijdend eerlijk te zijn. En om het lijden van anderen te helpen dragen, verantwoordelijk en solidair te zijn. Het wordt Pasen!

Ik ben een kwetsbaar mens

Evert Jan de Wijer
Predikant De Thomas

Een mens te zijn op aarde in deze wereldtijd, dat is de dood aanvaarden, de vrede en de strijd, de dagen en de nachten, de honger en de dorst, de vragen en de angsten, de kommer en de koorts. (Willem Barnard. Lied 538, vers 3, Liedboek 2013)

Na de zoveelste lockdown en de duizendste oproep tot geduld, zou ik de veelgemaakte vergelijking tussen een quarantaine en de veertigdagentijd niet meer goed aandurven. Beide situaties hebben tenminste dit perspectief dat er een einde aan komt. Dat een mens de dagen kan tellen, de streepjes op de muur kan zetten en dan is het voorbij. Dan kun je weer gaan en staan waar je wilt. Dan is het Pasen.

Ik ga onszelf geen nieuwe voorschriften geven. Daaronder zuchten wij al genoeg. Wat mij intrigeert is dat getal veertig. Ik laat mij vertellen dat dit getal in oudtestamentische tijden stond voor een hele generatie. We horen iets dat levenslang met ons meereist. Wij vinden dat vreselijk.

We lijken vandaag al onze doelstellingen niet meer te halen. Alles wat er voor ons in het vat zit. Maar op een of andere manier lucht het me ook op. Bevrijdt het me. Dit is wat ik ben: geen god onder de goden. Geen engel en geen dier. Maar een mens in wind en vuur.

Ik ben een kwetsbaar mens. Bevattelijk voor zo ongeveer alles. Levend tussen honger en dorst. De vragen en de angsten. De kommer en de koorts. Precies zo kent God mij. Veertig jaren, veertig dagen, mijn leven lang.

Veertig dagen tijd

Paula de Jong
Predikant van de Nieuwendammerkerk

Dit jaar heb ik - omdat ik als thuisbakker een grondige hekel heb aan het laten staan van boter en suiker - onderzoek gedaan naar de

achtergronden van de veertigdagentijd, tot en met de eerst bekende vormen van vastentijd aan toe. Wat blijkt, vasten is een bekend Bijbels gebruik, maar het eerste bericht over veertig dagen vasten voorafgaand aan Pasen stamt uit het begin van de vierde eeuw. Tussen Jezus' opstanding en het vaststellen door de kerkleiding van hoe je daarop voor te bereiden, ligt dus nogal wat ruimte. Overigens was met dit vaststellen in de vierde eeuw de discussie over het hoe en hoelang helemaal niet afgelopen. Kern ervan was en is dat het gaat om een periode waarin je stilstaat bij je persoonlijke (on)geloof. Als voorbereiding op het meemaken van Jezus' weg door het leven, de dood en het nieuwe leven. Hóe je deze veertig dagen doorbrengt, is een belangrijke vraag. Maar dát ze er zijn en je aandacht trekken, is het halve werk.

Ik bedacht me: als ik elk jaar een foto had gemaakt van een typisch 'veertigdagenmoment' van dat jaar, had ik nu een *timeline* vol persoonlijke geloofsontwikkeling kunnen laten zien. Omdat *Google* die *timeline* niet bij elkaar kan algoritmiseren, laat ik u een paar van mijn foto's zien.

- Het Vastendoosje, te leeg, want lang niet ieder koekje werd een kwartje in het potje.
- Het gezicht van de medezuster, in gesprek over God zoeken.
- De taartpunt die ik at als ontbijt, in het jaar van de huilbaby's toen ik vastte van slaap en stilte.
- Het IJ, vanaf de pont tussen Centraal en Noord, op paasmorgen.

Per 'foto' hoort een persoonlijke vraag, een verlangen en een antwoord dat jaren later groeide. Die wil ik best delen als we elkaar spreken. Dan vraag ik ook naar uw momenten. Tot dan!

'Dit is niet hip, maar noodzakelijk!'

Raad van Kerken Amsterdam organiseert Klimaatwandeling

Mirjam Nieboer

Het is koud, maar gezellig in het Afvalpaleis in Amsterdam-Oost. Buurtbewoners lopen binnen voor een praatje, een kop koffie of thee. Ze worden verwelkomd door coördinator Charlotte Vergnol, een jonge vrouw met een warm hart voor haar omgeving en voor het klimaat. Het Afvalpaleis is een van de pleisterplaatsen van de Klimaatwandeling Amsterdam-Oost die de Raad van Kerken Amsterdam op 16 april aanstaande organiseert. Greteke de Vries en Uschi Janssen zitten in de organisatie.

Een verwarming heeft de volgestouwde loods aan de Dapperstraat niet en de deur staat wagenwijd open. Maar de warme, gastvrije sfeer die er ondanks corona heerst, maakt dit meer dan goed. Charlotte vertelt hoe ze bij het buurtproject betrokken raakte, eerst als vrijwilliger, nu deels betaald door de gemeente als groencoördinator voor de buurt. Ze heeft er meer dan een volledige werkweek aan, maar, zegt ze: 'Ik zou niet anders kunnen. Het maakt me triest en boos hoe het gaat met de wereld. Dat mensen zich niet realiseren hoe erg het is met onze aarde.' Maar met boos zijn en mokken schiet je niets op, vindt ze. 'In het hele stadsdeel zoeken we naar manieren om mensen te helpen iets voor het klimaat te doen.' Met succes.

Inspirerende verhalen

Het Afvalpaleis biedt ook workshops aan. Van je T-shirt *upcyclen*, via biologisch koken tot een geveltuintje aanleggen. Iedere workshop biedt op een

Greteke de Vries, Uschi Janssen en Charlotte Vergnol in het Afvalpaleis.

laagdrempelige manier, bijvoorbeeld via een quiz, ook informatie. 'Iedereen heeft wel een haakje met het milieu', ontdekte Charlotte. 'Zoek het in de dagelijkse dingen. Je hoort vaak zeggen: wat zijn jullie hip. Maar dit is niet hip, het is noodzakelijk.' Charlottes enthousiasme en bevoegdheid werken aanstekelijk, vinden Greteke en Uschi. 'Dit

zijn precies de verhalen die we tijdens de Klimaatwandeling willen laten klinken', legt Greteke uit. Ze is predikant van de verderop gelegen protestantse Muiderkerk die lid is van de Raad van Kerken Amsterdam. Uschi is werkzaam in de nabijgelegen Anna-Bonifatiuskerk en de Gerardus Majellakerk van de Clara en Franciscus parochie, ook lid van

de Raad van Kerken. In een werkgroep hebben ze de Klimaatwandeling uitgestippeld. Er zijn drie routes van verschillende lengtes en met verschillende startlocaties. Ze eindigen in de Muiderkerk waar de slotmanifestatie plaatsvindt.

Van ego naar eco

De wandeling is een terugkerend initiatief van de Raad van Kerken, het thema is iedere keer anders. In 2019 was er de *Walk of Peace* langs plekken in de stad waar aandacht is voor diversiteit en verbinding. Dat was meer een pelgrimage, legt Greteke uit, gericht op bezinning. Dit jaar ligt de nadruk op inspiratie opdoen en in actie komen. Uschi: 'Je wandelt van plek naar plek. Op iedere plek is iets te doen. Onderweg kun je met elkaar praten over wat je gehoord en gezien hebt en hoe je er zelf in staat.' Als christen ben je verantwoordelijk voor de wereld als schepping, vindt Greteke. 'We moeten volgens mij af van het idee dat we rentmeester van de aarde zijn. Dat heeft ook een economische kant. Maar we maken er deel van uit. Hoe komen we van ego naar eco? Het begint bij je bewustzijn van de relatie tussen mens, natuur en God.' Uschi knikt instemmend: 'Het is tijd dat we de focus verleggen. De aarde moet nog heel lang mee.' De initiatiefnemers hopen dat de Klimaatwandeling de deelnemers - en daarmee ook de kerken - het juiste laatste zetje geeft om letterlijk en figuurlijk in beweging te komen. Alleen al in Oost zijn er genoeg groene initiatieven te vinden die laten zien dat het kan. Greteke: 'Mocht je moedeloos zijn, door corona of doordat je denkt dat alles wat je doet voor het milieu toch niets uithaalt, dan moet je zeker meewandelen. Want er gebeurt echt veel meer dan je denkt en je kunt zelf wel degelijk verschil maken. Omgekeerd kunnen wij deze plekken een hart onder de riem steken. Laat je verrassen!'

Kijk voor meer informatie en opgeven op rvkamsterdam.nl

CHRISTELIJKE WAARDEN: BARMHARTIGHEID

Een hulpvraag is een groot geschenk

Aline van de Watering

Vanuit Zuid-Afrika werd Hanna Wapenaar 'geroepen' naar Amsterdam: door de vacature als straatpastor bij de Protestantse Diaconie. Het werd een mystieke ervaring van dingen die op het goede moment op de goede plek terecht komen. Hier, in de stad, bouwt Wapenaar aan relaties met daklozen, om hen te helpen, om hen barmhartigheid te tonen.

foto: Maartje Geels

Hulp vragen is moeilijk

"Dat de homo sapiens succesvol werd, was te danken aan het vermogen tot samenwerken. Mensen zijn sociale wezens en functioneren samen het beste. Toch leven we in een tijd van individualiteit en autonomie. In het beleid rondom daklozen is zelfredzaamheid zelfs een speerpunt, er wordt continu gecheckt in hoeverre iemand voor zichzelf kan zorgen. Het is - niet alleen voor daklozen - moeilijk om je kwetsbaar op te stellen en te erkennen dat je het niet

alleen kunt of wilt. Om hulp vragen, is moeilijk.

Om iemand te kunnen helpen, is het vaak zoeken naar vraag versus aanbod. Wat iemand wil geven, tegenover wat een ander wil ontvangen. De Bijbelse werken van barmhartigheid gaan uit van

deze wisselwerking: Want ik had honger en jullie gaven mij te eten, ik had dorst en jullie gaven mij te drinken... (Matteüs 25:35-36). In de praktijk is barmhartigheid soms concreet, soms onmogelijk en soms aftasten. Een relatie met iemand aangaan, is in elk geval nodig om te kunnen helpen. Contact ontstaat om-

dat er tijd is en tijd heb ik als straatpastor. Er is zoveel niet vervulde behoefte aan contact, dat is verdrietig. Toen ik in Amsterdam aan het werk ging, stelde ik mezelf de vraag: waar ontmoeten mensen elkaar? Op straat, dus. Letterlijk. Door dáár te zijn en het gesprek aan te gaan, kan ik er voor mensen zijn. Met een kopje koffie en een broodje, maar meer nog door hen te zien.

Stilstaan en ontmoeten

Als je in het leven onderweg bent, ga je makkelijk voorbij aan wat je onderweg tegenkomt. Het is mijn werk om te stoppen en stil te staan om te kunnen ontmoeten. In het verhaal van de Barmhartige Samaritaan lopen de priester en de Leviet een gewonde man voorbij. Hun gedrag wordt gauw verstaan als hooghartigheid, maar zij hadden een heilige taak in de tempel en mochten daarvoor niet onrein zijn door bijvoorbeeld met bloed in aanraking te komen. Soms is het mijn taak om door de stad te fietsen en af te stappen bij hulpbehoevenden. Soms is het mijn taak om door te fietsen, omdat ik bijvoorbeeld op tijd bij een vergadering moet zijn. Barmhartigheid is niet vanzelfsprekend. Toen het corona-virus zijn intrede deed, zochten we bij de diaconie mensen die hulp nodig hadden en mensen

die hulp wilden geven. Er waren veel meer mensen die wilden geven, want presteren is de vaart der volkeren. Als er mensen zijn die om hulp vragen, is dat voor hen die willen geven een groot geschenk. Barmhartig zijn geeft een goed gevoel. Tegelijkertijd: als iedereen daadwerkelijk zou geven, zou het een betere wereld zijn.

Een poosje terug werd ik benaderd door een dominee, omdat er een ogenschijnlijk dakloze man op de trap van de gemeentekerker zat. Ik gaf terug dat dit een prachtige uitnodiging was om het gesprek aan te gaan. Waarmee word je geconfronteerd? Met leed, angst, schuld, besmettingsgevaar, stank? Wat als deze man Jezus was? Zou je je dan anders gedragen? Niet om hemelpunten te scoren, maar om iets van het Koninkrijk op aarde zichtbaar te maken. Hier en nu?"

In deze nieuwe rubriek bevaart Aline van de Watering een predikant of theoloog die betrokken is bij de Protestantse Kerk Amsterdam naar zijn of haar invulling van een christelijke waarde. Straatpastor Hanna Wapenaar bijt het spits af.

Anouk Zwaan (28) groeide op in Alphen aan den Rijn waar ze de Adventskerk van de Hervormde Gemeente bezocht. In Amsterdam studeerde ze Communicatiewetenschappen en Politologie. Nu woont ze in Purmerend. Ze is contentcoördinator van Holy Hub, een platform voor zingeving en inspiratie en De Kwekerij, een bloeiplek voor studenten en *young professionals*. Alles wat met onlinecommunicatie heeft te maken, beheert zij, zoals de website, Instagram en LinkedIn.

'Holy Hub is in 2020 opgericht. De doelgroep wordt gevormd door mensen van 20 tot 40 jaar uit Amsterdam en omgeving, die geïnteresseerd in zingeving zijn. Ik was net afgestudeerd en ik werd voor de communicatie gevraagd, ik behoor zelf tot de doelgroep en weet wat er leeft. Ik ben niet christelijk maar heb me heel welkom gevoeld. Niemand oordeelde. In de maatschappij gaat het om mooi zijn, geld verdienen en succesvol zijn. Via communicatie wil Holy Hub mensen stil laten staan bij succes en status. Is dat het nou? Waar gaat het over in het leven? Ik vind: laat je niet afleiden van wat je belangrijk vindt. Voor mij zijn dat de mensen die belangrijk zijn in mijn leven. Hoe zorg ik dat ik tijd voor ze heb?

Een van de thema's die ik interessant vind bij Holy Hub, is idealisme. Idealen hebben is makkelijk, maar hoe breng je ze in de praktijk? Ik vind duurzaamheid belangrijk, daarom probeer ik bijvoorbeeld meer plantaardig te eten. Maar kaas is dan toch wel weer heel lekker. En wat voor bijdrage kan ik leveren op wereldniveau? Bij Holy Hub hoor ik ook een tegengeluid van de maatschappij waar alles maar moet slagen: dingen kunnen moeilijk zijn, daar is ruimte voor. Ik heb geleerd ermee te leven dat niet alles altijd leuk is, of binnen je macht ligt. Mijn moeder is zeven jaar geleden overleden, dat is gewoon heel stom en verdrietig. Het allerliefste maak ik content over de moeilijke dingen in het leven. Daarbij stilstaan is belangrijk. Content van Holy Hub kan verbinden en het leven van een ander verrijken. Die content maken, dat doe ik met hart en ziel.

Holyhub.nl

Baukje Burggraaff

foto: Mariëtte van Doorn

HART & ZIEL

COLUMN

Goed kijken

Margrietha Reinders
Buurtdominee in Betondorp

Reageren? Mail naar
redactie@protestantsamsterdam.nl

Buiten, op mijn winterse balkon, staat een hortensia. Dapper steekt ze haar stakerige takken omhoog, reikend naar de hemel. Tot mijn opperste verwondering zijn er aan de uiteinden kleine knoppen verschenen, klein en spits maar onmiskenbaar. Altijd weer verrast het mij met hoeveel ontembare levenskracht mijn nietige planten weer uitbotten. Midden in de ongest-vrije kou van het voorjaar. Ergens in de knop van de hortensia zit een prachtige blauwe of roze bloem verborgen die ooit gloedvol zal opkleuren in de zomerzon. Het mysterie van het leven dat zich onthult is onzegbaar troostend in de tijden van pandemie en oorlogsdreiging.

De natuur gaat onverstoord haar gang, al slaapt het leven nog in de knoppen.

Ik moet denken aan woorden van Maarten Toonder: 'Er zit een grote lieve kracht verstopt in alle dingen.' Ieder mens kan buiten het denken om in al het levende een kracht gewaarworden die niet van deze wereld is, maar van een hogere orde. Je moet soms een bril afzetten: de bril van het rationele denkraam dat onze maatschappij ons zo meedogenloos oplegt. Zonder die bril is het soms mogelijk het wonder te zien! Het mirakel van de glimlach in iemands ogen. Of het bekje van de merel die zingt op een tak.

Of de snorharen van een kat. De wapperhandjes van een pasgeborene. De rimpels in het gezicht van een heel oud vrouwtje. De supermooie eenvoud van de maan die stil over de stad schijnt.

Het zien van het wonderbaarlijke in de alledaagsheid van ons leven is een Bijbelse uitdaging. 'Julie zullen de hemel zien opengaan', zegt Jezus in het Johannesevangelie tegen zijn leerlingen, boeren en vissers. Met andere woorden: jouw ogen gaan open voor Gods presentie in dat wat je omringt. Kijk maar goed!

Colofon

Kerk in Mokum maandblad
Februari 2022,
jaargang 13, nummer 2

Protestantse Kerk Amsterdam
Nieuwe Herengracht 18
1018 DP Amsterdam
Hoofdredactie:
Mirjam Nieboer
Eindredactie/agendakatern:
Baukje Burggraaff
Bureauredactie: Iris Stekelenburg,
abcredactie.nl

Contact:
redactie@protestantsamsterdam.nl
of 020 53 53 700

Ontvangt u Kerk in Mokum nog niet thuis? Een gratis abonnement opgeven (of opzeggen) doet u via abonnementen@protestantsamsterdam.nl of 020 53 53 700 (9.00 uur-17.00 uur). Eenmaal per jaar wordt u uitgenodigd een vrijwillige bijdrage te betalen. Rek.nr. NL68 RABO 0373 7414 80 t.n.v. Protestantse Gemeente te Amsterdam inz. Kerkblad.

Verschijningsfrequentie: Kerk in Mokum verschijnt 9x per jaar als blad van 12 pagina's. Het volgende nummer komt uit in maart 2022.

Vormgeving: Studio Edens, Amsterdam
Druk: Damen Drukkers - Werkendam

Protestants020

ProtestantseKerkAmsterdam

protestantsamsterdam.nl

protestantse kerk
amsterdam

Pleisterplaats voor de ziel